

РАЗДЕЛ 3. ПЕРСПЕКТИВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ЛОГИСТИЧЕСКИХ СИСТЕМ И ОПТИМИЗАЦИЯ ПРОЦЕССОВ В ЦЕПЯХ ПОСТАВОК

Dr Anna DZIURNY

Katedra Zarządzania, Instytut Socjologii
Wydział Nauk Historycznych i Społecznych
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Warszawa, Polska.

anna_dziurny@wp.pl

INNOWACYJNE SPOJRZENIE NA WSPÓŁCZESNĄ LOGISTYKĘ ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ ДЛЯ СОВРЕМЕННОЙ ЛОГИСТИКИ INNOVATIVE DEVELOPMENT FOR CONTEMPORARY LOGISTICS

WSTĘP

Analiza zjawisk praktyki życia gospodarczego, a także dorobek teoretyczny logistyki dowodzi, że mamy do czynienia z narastającymi zmianami jej współczesnego charakteru. Zasadnym jest więc pytanie: czym jest, a także jakie przesłanki zadecydowały o krystalizacji jej wielowymiarowości jako dyscypliny wiedzy oraz zbioru praktycznych działań? Pytanie to jest także odzewem na wyzwania cywilizacyjne współczesnego świata. Takie podejście ma argumenty w przeszłości, a także w teraźniejszości oraz w przyszłości.

1. Identyfikacja podłoża instytucjonalizacji współczesnej logistyki

Analiza stanu logistyki na współczesnym etapie jej rozwoju, zdaje się hołdować zasadzie, iż bardziej funkcjonuje ona w realnym świecie, niż w umysłach logistyków-naukowców. Wynika to często z przeświadczenia, iż logistyka nie potrzebuje gruntownych uogólnień wiedzy o realnych systemach logistycznych, albo pozwala im funkcjonować bez takiej wiedzy. Jest to podejście które nie może zostać zaakceptowane, bowiem jeśli podłożem funkcjonowania logistyki jest realna gospodarka rynkowa, to oznacza, iż funkcjonuje ona w oparciu o innego typu instytucje. Zauważyć jednak trzeba, iż nie ma jednego typu gospodarki rynkowej, różni je od siebie ilość rynku i ilość państwa. Oznacza to, że instytucje logistyki będą różne w zależności od modelu gospodarki rynkowej.

Spośród wielu nurtów współczesnej myśli ekonomicznej pomocną w zrozumieniu współczesnego obrazu logistyki okazuje się nowa ekonomia instytucjonalna (określana także jako nowa ekonomika instytucjonalna). Takich oczekiwań nie zapewnia ani keynesizm ani neoliberalizm, które to nurty myśli ekonomicznej ujawniły daleko idącą ograniczoność w rozwiązywaniu wielu problemów logistycznych. Ich analizy wyjaśniające funkcjonowanie systemów logistycznych przez ekonomistów i polityków gospodarczych nie przynosiły jednak satysfakcjonujących rezultatów.

Odwołanie się do dorobku neoinstytucjonalistów znalazło potwierdzenie w rosnącej skali analiz i interpretacji instytucjonalnych zjawisk gospodarczych w tym logistycznych [10; 9, s. 85–110]. Ich wyrazem stała się koncentracja na badaniu zależności między rezultatami gospodarczymi oraz instytucjonalnymi warunkami zachowań i otoczenia instytucjonalnego. Przywiązywano dużą wagę do uwarunkowań prawno-organizacyjnych oraz stabilności działań zrutynizowanych. Jednostkę zaczęto traktować jako przedsiębiorcę, który kieruje się interesem własnym i dalece ograniczonym interesem publicznym, przyjmując, iż jego rozwiązania mają charakter racjonalny i są ukierunkowane na maksymalizację swojej użyteczności [8, s. 13].

Nowa ekonomia instytucjonalna okazała się na tyle dojrzałą metodologicznie, by mogła przyczynić się do sformułowania nowego spojrzenia na współczesny wielowymiarowy obraz logistyki. Jej dorobek z powodzeniem okazał się możliwy do wykorzystania przy tworzeniu zrębów nowego podejścia do teorii i praktyki logistycznej, które to obarczone są w realnym świecie wieloma zagadkami oraz tajemnicami przyszłości, które często napotykają na ograniczoność możliwości naszej wiedzy i wyobraźni. Świadomość tego muszą mieć nie tylko naukowcy, ale również politycy i praktycy gospodarczy. Pamiętać należy również jednak o tym, iż nie da się utrzymać dotychczasowej drogi rozwoju logistyki, bowiem jej wielowymiarowość wymaga dostrzeżenia takiej wizji jej drogi rozwoju, która pozwoliła by zapewnić poprawę jej wydajności i efektywności. Sytuacja ta jednocześnie wymusza potrzebę spojrzenia na problemy logistyczne przez pryzmat ładu instytucjonalnego w gospodarce, który by prowadził do efektywności ekonomicznej, oraz sprawności mechanizmów jej funkcjonowania i wzmocnienia procesów realnych ją charakteryzujących.

2. Nowa ekonomia instytucjonalnej jako podstawa innowacyjnego spojrzenia na teorię i praktykę wielowymiarowej logistyki

Procesem który zaangażował czołowych neoinstytucjonalistów, odwołujących się do poglądów T.B. Veblena i pojęć przez niego używanych, jest budowa paradygmatu nowej ekonomii instytucjonalnej [12, s. 492–496]. Przywoływana była w pierwszej kolejności koncepcja systemu społeczno-ekonomicznego ujmowanego jako zbiór różnych instytucji: użytecznych to jest tych które związane są z światem przemysłu, określanym jako ta część układu w którym klasa pracująca, pobudzana instynktem dobrej roboty, realizuje proces wytwórczy; oraz nieużytecznych to jest tych, które związane są z światem interesu, określanym jako ta część układu w którym klasa próżniacza kieruje się motywem zysku, a celem jest konsumpcja ostentacyjna [12, s. 294]. Przy czym pod pojęciem kategorii «instytucji społecznych» rozumiano «dominujące sposoby myślenia uwzględniające poszczególne warunki społeczne, poszczególne funkcje jednostki i społeczności. ...nawyki myślowe czy sposoby ujmowania zjawisk — które kierują ludzkim życiem, pochodzą z przeszłości. Są wytworami przeszłości, dostosowanymi do ówczesnych warunków, dlatego nigdy nie są w całkowitej zgodzie z wymaganiami teraźniejszości» [14, s. 171]. Między zaś instytucjami reprezentującymi różne światy wykształciły się stosunki oparte na prywatnej własności środków produkcji. Źródeł zaś przemian upatrywano w nieustannym doskonaleniu technologii.

Instytucjonalisci mieli przy tym świadomość — obok przesłanek, które zdecydowały o potrzebie wyartykułowania paradygmatu nowej ekonomii instytucjonalnej — także wymagań stawianych wobec niego, a mianowicie, że: nie jest on dany raz na zawsze — lecz powinien być przyjęty na zasadzie konsensusu większości badaczy; może okresowo ulegać zasadniczym przemianom prowadzącym do głębokich zmian w nauce zwanych z rewolucją naukową; powinien podważać sens absolutnej słuszności. Przyjmowali także, że powinna go przy tym charakteryzować: spójność logiczna i pojęciowa; względna prostota, to jest powinien on zawierać tylko te pojęcia i teorie, które są dla danej nauki rzeczywiście niezbędne; oraz dawać możliwość tworzenia teorii szczegółowych zgodnych ze znanymi faktami [11].

Podejście takie znalazło odzwierciedlenie w poglądach przedstawicieli tego nurtu myśli ekonomicznej. C.E. Ayres wzbogacił obraz procesu rozwoju społeczno-ekonomicznego o otoczenie «kultury» postrzeganej jako zorganizowany układ ludzkich zachowań, w którym występuje z jednej strony obszar instytucjonalny (ceremonialny), z drugiej strony zaś technologiczny. Podkreślali, że każdy system gospodarczy pozostaje pod ciągłą presją, z jednej strony sił różnych instytucji (legend, zwyczajów, hierarchii społecznej), z drugiej strony zaś bodźców generowanych przez technologię. Odwołując się do filozofii instrumentalnej zajmującej się wykorzystaniem ograniczonych zasobów do osiągnięcia celów indywidualnych i grupowych formułuje postulat przystosowania się tych przeciwstawnych sił.

Wartościowe poglądy dla budowy paradygmatu nowej ekonomii instytucjonalnej wniósł K. Polanyi, który dokonał analizy rozpadu cywilizacji XIX wieku bazującej na czterech instytucjach: równowadze sił, złotym standardzie, samoregulującym się rynku oraz liberalnym państwie [12, s. 494]. Znaczący dorobek metodologiczny wnieśli także K.R. Poper, T.S. Kuhn i I. Lakatos. Przy czym jeśli dorobek dwóch pierwszych uznać trzeba za diametralnie różny, to dorobek trzeciego uznać trzeba za próbę przerwania pomostu między dwoma pierwszymi. K.R. Poper odrzucał w badaniach naukowych indukcyjność, postulował natomiast drogę badawczą według schematu: postawienie pewnego problemu przez dotychczasową teorię — eliminację błędów starej teorii — postawienie nowego problemu. Z kolei S. Kuhn neguje i zwalcza ahistoryzm, przypisując wiedzy historycznej ważną rolę. Uważa, że nie należy jej traktować wyłącznie jako składnicy opisów wydarzeń ujętych chronologicznie, które to dążą do odtworzenia ciągłej linii rozwoju, lecz jako wykrywanie integralności nauki w poszczególnych okresach. W ślad za tym wprowadza pojęcie paradygmatu jako szczególnej «macierzy dyscypliny naukowej» który rozumie się jako zbiór pewnych uogólnień, modeli, wartości i wzorców akceptowanych przez naukowców. Natomiast I. Lakatos, poszukując pewnej syntezy ujęć poglądów dwóch pierwszych metodologów odwołuje się do koncepcji naukowych programów badawczych pod pojęciem których rozumie małe zbiory mniej lub bardziej powiązanych ze sobą teorii. W ich strukturze wyróżnia «twardy rdzeń» który tworzy zbiór fundamentalnych i warunkowo niepodważalnych założeń których treści ulegają powolnym zmianą; oraz «pas ochronny» który otacza «twardy rdzeń» i który to składa się z hipotez pomocniczych, modyfikowanych zgodnie z potrzebami obrony podstaw naukowego programu badawczego.

Poglądy nowej ekonomii instytucjonalnej są wypadkową wszystkich przytoczonych poglądów. Nastawione są one na całościowe podejście poznawcze narzucające potrzebę stosowania metody modelowania (konkretnie zaś modelu wzorcowego) pozwalającej skupić uwagę na relacjach między częściami a całością, poszukiwać spójnej jedności zjawisk i śledzić proces ewolucji społecznej [12, s. 494–495]. Zasada się ona na zbiorze elementów stanowiących «jądro» paradygmatu oraz «pasów bezpieczeństwa» stanowiących jego otoczenie.

Jądro paradygmatu ekonomii instytucjonalnej stanowią cztery elementy strukturalne: «ceremonie społeczne» i «technologia (odpowiadające idei świata biznesu i świata przemysłu T.B. Veblena); «filozofii» (nawiązujące do poglądów C.E. Ayresa, pragmatyzmu J. Deweya i instrumentalizmu) oraz «środowiska» (bazującego na poglądach K. Polanyi'ego i jego antropologii ekonomicznej). Każdy z tych elementów ma własny «pas bezpieczeństwa» będący jego otoczeniem i charakteryzujący jego zasadnicze wyznaczniki. «Ceremonie społeczne» opisane są wyznacznikami: instytucje, przekonania i wartości. Z kolei «technologie» opisane są wyznacznikami: narzędzia i kwalifikacje. Natomiast «środowisko» konkretyzuje wyznaczniki: flora, gleba, fauna, klimat. «Filozofia» zaś została opisana wyznacznikami prawomocności społecznej (odwołującej się do kryteriów prawomocności społecznej — W.C. Neale'a); demokracji uczestniczącej (bazującej na istocie demokracji uczestniczącej — autorstwa M.T. Toola) oraz wystarczalności (nawiązującej do wystarczalności — K. Polanyi'ego).

Przedstawiona formuła paradygmatu nowej ekonomii instytucjonalnej zakłada, że obserwator rzeczywistości który zamierza ją badać nie może być neutralny i nie będzie obiektywny, ponieważ jest zawsze przedstawicielem określonej kultury. Musi on przy tym uwzględniać dorobek wielu nauk, aby wypowiadać sądy wartościujące. Próby udoskonalenia tego ujęcia podjęli F.G. Hayden lansując koncepcję tablicy macierzy układu społecznego, złożoną ze strumieni i zasobów, nie mających jednego denominatora, której to poszczególne komórki integrują relacje świadczeń darmowych, dystrybucji i wymiany oraz G.M. Hodgson, uwzględniający cztery kwestie: koncepcje wymiany rozumianej jako transfer praw własności; instytucje rynku postrzegane jako zbiór instytucji społecznych, w których wymienia się towary ze szczególną regularnością; przedsiębiorstwo jako twór zapewniający obniżenie kosztów alternatywnych, działających w warunkach niepewności i uprawiające rachunek gospodarczy; oczekiwań sprowadzających się do postulatu tworzenia instytucji sprzyjających kształtowaniu w przyszłości mieszanego układu społeczno-gospodarczego, w którym będą współistnieć tradycja, rynek i planowanie [12, s. 496].

3. Pierwiastki innowacyjności w instytucjonalnym spojrzeniu na wielowymiarowość «logistyki»

Przywołane rozważania na gruncie nowej ekonomii instytucjonalnej w odniesieniu do kwestii wielowymiarowości logistyki, upoważniają do rozpatrzenia jej przez pryzmat elementów strukturalnych paradygmatu ekonomii instytucjonalnej, to jest «ceremonii społecznych»; «technologia»; «filozofii» oraz «środowiska». Dostrzec przy tym trzeba, iż każdy z tych elementów strukturalnych ma własny «pas bezpieczeństwa» będący jego otoczeniem i charakteryzujący jego zasadnicze wyznaczniki.

Pierwszym elementem strukturalnym wielowymiarowości logistyki rozpatrywanej z punktu widzenia nowej ekonomii instytucjonalnej są *ceremonie społeczne* opisane wyznacznikami: instytucji — użytecznych i nieużytecznych, przekonań oraz wartości. Ich rozpoznanie jest możliwe poprzez ujawnienie czterech stron logistyki: etymologii; postrzegania; definiowania oraz metodologii.

W pierwszej kolejności w obszarze *ceremonii społecznych* lokują się te kwestie które związane są z identyfikacją logistyki jako nauki jak i praktyki gospodarczej. Jej obraz narzuca *etymologia* samego pojęcia logistyka, które w każdym ze światowych języków kładzie akcent na inną stronę jej istoty. Ma ona z jednej strony swoje historyczne spojrzenie, z drugiej strony zaś jej współczesne postrzeganie. Korzenie greckie wskazują, że pojęcie *logistyka* jest pochodnym kategorii *Logos* (słowo, mowa, rozum, liczenie, wypowiedź, wiadomość, opowieść, księga, rachunek, myśl, opinia, dowód, wartość); *Logiamos* (obliczenie, rachunek, rozważenie); *Logistikon* (siła rozumu, rozsądek); czy też *Logistike* (sztuka liczenia, sztuka kalkulowania). Etymologia tych pojęć eksponuje siłę rozumu, rozsądek, sztukę liczenia i kalkulowania, wartość dowodów i rachowania. Jeszcze inną stronę ujawniają angielskojęzyczne korzenie etymologiczne tego pojęcia. Słowo «logistics» jest definiowane jako gałąź sztuki wojskowej zajmującą się organizacją transportu, zakwaterowaniem i zaopatrywaniem wojsk w czasie działań wojennych. Zostało ono przejęte z języka francuskiego «logistique», od słowa «logis» — oznaczającego mieszkanie, kwaterę itp.». Podobny w brzmieniu jest niemiecki odpowiednik — «logistik» [1, s. 18; 13].

Za drugą ze stron wielowymiarowości logistyki uznać trzeba jej *postrzeganie*. Sprowadza się ono do dwóch nurtów: wojskowego i gospodarczego, postrzeganych zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i praktycznym, będących jednocześnie ściśle ze sobą związanych. Patrząc zaś na logistykę w ujęciu militarnym, przedmiotem jej badań będą: strumienie pieniężne, uzbrojenie, a także strumienie rzeczowe związane z zaspokajaniem potrzeb wojska. Natomiast w ujęciu gospodarczym ujmując całościowo przedmiotem dociekań logistyki, jest funkcjoowanie łańcucha logistycznego.

Z przedstawioną stroną wielowymiarowości logistyki ściśle związana jest kolejna strona jej postrzegania jaką jest jej *definiowanie*. Pierwsze jej próby miały miejsce już w starożytności. Dowiązane były one do wojny, które ludzkość od niepamiętnych czasów prowadzi między sobą. Okazało się, że podstawowym warunkiem działań ofensywnych (agresywnych), jak i obronnych, jest standardowe zaspokojenie materialnych i innych potrzeb walczących wojsk (uzbrojenie, amunicja, żywność, transport, ochrona zdrowia, infrastruktura, remonty, budownictwo itp.). Przedsięwzięcia te tak w przeszłości, jak i obecnie, wchodzą w zakres zainteresowań logistyki.

Pojęcie «logistyka» jest więc tak problemem teoretycznym, jak i praktycznym. Obecnie można wyróżnić dwa poglądy teoretyków na logistykę. Jedni uważają, że jest ona tylko metodą osiągnięcia określonej, efektywności działania — drudzy, że jest dyscypliną naukową.

Z tą stroną wielowymiarowości logistyki wiąże się kolejna — *strona metodologiczna*. Jest ona pokłosiem przywołania pluralizmu metodologicznego odwołującego się do zbioru różnych i ciągle nowych pytań, prowadzących w konsekwencji do podważania dotychczasowych paradygmatów. Postrzeganie logistyki jako nauki wiąże się z koniecznością dysponowania swoją aparaturą metodologiczną, a więc formułą własnego: przedmiotu (obiektu) badań, podmiotu badań oraz zdolności do prowadzenia określonej polityki, spełniania właściwych funkcji, posiadania dla siebie, jako nauki, określonych zasad. Podobnie jak i w innych naukach rodzą się tendencje do poszukiwania nowego postrzegania i rozumienia logistyki.

Kolejnym elementem strukturalnym wielowymiarowości logistyki rozpatrywanej z punktu widzenia nowej ekonomii instytucjonalnej są «*technologie*» opisane takimi wyznacznikami jak: narzędzia i kwalifikacje. Nakazują one łączyć wiedzę teoretyczną z obszaru logistyki z wiedzą praktyczną, w której dominują osiągnięcia inżynierskie. Tak rozumiana wielowymiarowość logistyki oznacza jednocześnie konieczność pogłębienia wiedzy o procesach logistycznych, przede wszystkim ich wyróżnienia, koordynacji i modelowania. Wyznacznik kwalifikacji wielowymiarowości logistyki oznacza jednocześnie potrzebę tworzenia teorii podbudowującej to co jest już w praktyce. Nakazuje ona rozumienie logistyki jako połączenie wiedzy ekonomicznej i menadżerskiej z wiedzą techniczną.

Trzecim elementem strukturalnym wielowymiarowości logistyki rozpatrywanej z punktu widzenia nowej ekonomii instytucjonalnej jest «*środowisko*» skonkretyzowane takimi wyznacznikami jak: flora, gleba, fauna, klimat. W odniesieniu do logistyki postrzeganej wielowymiarowo jest nią otoczenie bliższe i dalsze.

W obszarze środowiska bliższego dostrzec należy w pierwszej kolejności wyznacznik przestrzeni postrzeganej w ujęciu geograficznym. Odnieść trzeba go lokalizacji magazynów, centrów logistycznych oraz systemów transportowych. W tym obszarze postrzegać należy także zmiany klimatyczne, zanieczyszczenia powietrza, hałas i wibracje. Wszystkie z tych czynników mogą tworzyć przesłanki generowania kosztów logistycznych oraz zakłócają równowagę środowiska. [2, s. 387–390].

W obszarze zaś środowiska dalszego dostrzec należy środowisko biznesowe. Nie ma ono jednak charakteru geograficznego lecz ekonomiczny. Zaczął być on kształtowany wraz z rozwojem logistyki w obszarze gospodarki narodowej które były pochodną zmian systemowych i transformacji ustrojowej. Kształtowały je procesy przejścia od gospodarki nakazowo-rozdziałowej do rynkowej; konieczność zdecydowanego usprawnienia gospodarki działającej w warunkach gry rynkowej; utworzenie w wielu uczelniach ekonomicznych katedr logistyki; dorobek konferencji poświęconych logistyce; powołanie Polskiego Towarzystwa Logistycznego, a także dorobek teoretyczny i praktyczny z zakresu logistyki [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7].

Następnym elementem strukturalnym wielowymiarowości logistyki rozpatrywanej z punktu widzenia nowej ekonomii instytucjonalnej jest «*filozofia*» którą opisują wyznaczniki prawomocności społecznej, demokracji uczestniczącej oraz wystarczalności, spięte instrumentalizmem. Zrodziły się one w określonych warunkach funkcjonowania gospodarki narodowej konkretne problemy logistyczne. Każdy z wskazanych wyznaczników formułuje określone wymagania wobec procesów logistycznych. Instrumentalizm w odniesieniu do wielowymiarowości logistyki musi być postrzegany jako współczesny kierunek filozoficzny będący odmianą pragmatyzmu. Ten zaś formułuje program przebudowy i doskonalenia logistyki w procesie którego nauka ma pełnić rolę instrumentu. Wyobrażenia dla człowieka mają być dla niego narzędziem działania, a nie poznania bytu. Oznacza to, że wszystkie wyobrażenia o logistyce — o ile są produktem społecznego myślenia — uznać należy za słuszne, rozumne, logiczne i poprawne. W odniesieniu zaś do praktycznego poglądu na teorię wiedzy opiera się ono na przekonaniu, iż cała wiedza i wszelka działalność ludzka w obszarze szeroko rozumianej logistyki pełni jedynie funkcje instrumentalne ukierunkowane na przystosowanie się do środowiska i opanowania go.

* * *

Podjęte i przeprowadzone rozważania upoważniają do sformułowania szeregu wniosków.

Pierwszy. Literatura przedmiotu, a także analiza zjawisk praktyki życia gospodarczego dowodzi, że mamy do czynienia z narastającymi zmianami charakteru współczesnej logistyki na rzecz jej wielowymiarowości. Zaczęła ona być postrzegana przez pryzmat zbioru układów sytuacyjnych. Zrodziły one proces szybkiego zbliżania nauki do rzeczywistości gospodarczej, oraz potrzebę porządkowaniu zdobywanej wiedzy i wykorzystania jej w praktyce

Drugi. W największym stopniu pożytecznym w realizacji identyfikacji i charakterystyki współczesnej wielowymiarowej logistyki okazać się może wykorzystanie dorobku nowej ekonomii instytucjonalnej do tworzenia zrębów nowego podejścia do teorii i praktyki logistycznej. Wymaga to jednak usankcjonowania społecznych reguł gry ekonomicznej i wskazaniu możliwości wykorzystania instytucji w procesach wyborów ekonomicznych, które wynikają z nieprzewidywalności wyborów społeczeństwa i państwa. Upoważnia to rozpatrywanie kwestii logistycznych przez pryzmat elementów strukturalnych paradygmatu ekonomiki instytucjonalnej, to jest «ceremonii społecznych»; «*technologia*»; «*środowiska*» oraz «*filozofii*».

Trzeci. Spojrzenie na wielowymiarowość logistyki z punktu widzenia nowej ekonomii instytucjonalnej pozwala dostrzec zarówno pozytywne jak i negatywne strony jej obrazu. Jako rodzące źródła zagrożeń dla realizacji procesów logistycznych uznać należy w odniesieniu do ceremonii społecznych — brak dostatecznego rozpoznania instytucji — użytecznych i nieużytecznych, przekonań oraz wartości odpowiadającym wyzwaniom cywilizacyjnym; do technologii — niedostateczne łączenie wiedzy teoretycznej z obszaru logistyki z wiedzą praktyczną, zwłaszcza z osiągnięciami inżynierskimi, przede wszystkim w kontekście ich wyróżnienia, koordynacji i modelowania; do środowiska — pomijania z reguły w analizach procesów logistycznych warunków klimatyczno-przyrodniczych; i do filozofii — brak koncentracji uwagi na całościowej polityce logistycznej państwa i strategii jej realizacji.

BIBLIOGRAFIA

1. Abt S., Woźniak H., *Podstawy logistyki*, Uniwersytet Gdański, Gdańsk 1993
2. Grzybowska K., *Podstawy logistyki*, Difin, Warszawa 2009
3. Ficoń K., *Eurologistyka — międzynarodowa infrastruktura logistyki*, w: »Wojskowy Przegląd Techniczny i Logistyczny» 2003, nr 3.
4. Ficoń K., *Infrastruktura logistyczna*, BEL Studio Sp. Z o. o., Warszawa 2009.
5. Ficoń K., *Logistyka ekonomiczna. Procesy logistyczne*, BEL Studio Sp. Z o. o., Warszawa 2008
6. *Logistyka*, Redakcja naukowa D. Kisperska-Moroń i S. Krzyżaniak, Biblioteka Logistyka, Poznań 2009
7. *Logistyka. Teoria i praktyka*, tom 1 i 2, Redaktor naukowy Stanisław Krawczyk, Difin, Warszawa 2011
8. Rudolf S., *Nowa ekonomia instytucjonalna lekarstwem na kryzys*, (w:) Nowa ekonomia instytucjonalna wobec kryzysu gospodarczego, Pod redakcją S. Rudolfa, WSEiP w Kielcach, Kielce 2012
9. Stachowiak Z., Dziurny A., *Dylematy zarządzania bezpieczeństwem ekonomicznym państwa — ujęcie instytucjonalne*, w: Nowa ekonomia instytucjonalna a nauki o zarządzaniu, Prace naukowe WSzB w Gdańsku, tom 48, Redakcja naukowa Stanisław Rudolf, WSzB, Gdańsk 2016
10. Stachowiak Z., *Teoria i praktyka mechanizmu bezpieczeństwa ekonomicznego. Ujęcie instytucjonalne*, AON, Warszawa 2012
11. Stankiewicz W., *Ekonomika instytucjonalna. Zarys wykładu, Wydanie III uzupełnione*, AON, Warszawa 2014
12. Stankiewicz W., *Historia myśli ekonomicznej*, PWE, Warszawa 1988
13. Stankiewicz W., *Ekonomika instytucjonalna. Zarys wykładu, Wydanie III uzupełnione*, AON, Warszawa 2014
13. Stankiewicz W., *Logistyka. Z zagadnień gospodarki wojskowej państw NATO*, Warszawa 1968
14. Veblen T., *Teoria klasy próżniaczej*, PWN, Warszawa 1971

Вакулич Н.А., м. э. н.

УО «Брестский государственный технический университет».

г. Брест, Республика Беларусь

vna_brgtu@mail.ru

Кулеш Е.И.

УО «Брестский государственный технический университет».

г. Брест, Республика Беларусь

elsabia@mail.ru

РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ АУТСОРСИНГА В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ЛОГИСТИЧЕСКИХ СИСТЕМ

Проблемы реализации системных и административных функций логистики требуют их постоянной адаптации к условиям организации бизнеса. Как следствие, необходимо учитывать тот факт, что развитие бизнеса происходит на фоне видимых макроэкономических тенденций, которые складываются как проявление действий новаторов, пребывающих в состоянии поиска эффективных методов и форм организации, а также их последователей, поддерживаемых решениями органов государственного регулирования. Таким образом, в целом стоит отметить, что использование современного подхода к управлению с помощью аутсорсинга неизменно влечет за собой изменения.

Данный вывод следует из заявления о том, что логистическая система характеризуется особым подходом к управлению материальными потоками, что в современных условиях не всегда решается в рамках традиционного подхода к управлению материальными потоками. Однако понятие «логистическая система» довольно широкое. В то время как отсутствует строгое, однозначное и правильное определение логистической системы, научно приходят к мнению, что на сегодняшний день тяжело дать определение, которое будет затрагивать все виды логистических систем без исключения, и в то же время точно выделит их из объектов другого рода.

По мнению Л.Б. Миротина, Э. Ташбаева, определение логистических систем условно можно разделить на три группы:

1. Логистическая система как комплекс процессов и явлений, а также связей между ними, существующих объективно, независимо от субъекта управления. При определении выделяются элементы изучаемой системы, определяющие, какие